

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 4. 2. 2016
Čj. MSP-348/2015-OD-SPZ/2
Počet listů: 2
Přílohy: viz níže

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný F. R. – stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku býv. Nižšího vojenského soudu v Brně PSP 47 ze dne 27. 8. 1952 sp. zn. Vt 31/52, vč. zachovalých kopií archivního materiálu
Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 28. 5. 2015, č. j. 1132-2/2015-211100

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného F. R.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně PSP 47 ze dne 27. 8. 1952, sp. zn. Vt - 31/52, ve spojení s usnesením Vyššího vojenského soudu v Trenčíně ze dne 12. 9. 1952, čj. Vto – 217/52-I.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27. 8. 1952 sp. zn. Vt - 31/52 byl F. R. uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, do kterého mu byla započítána vazba od 11. 11. 1951 do 27. 8. 1952.

Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že dne 1.11.1951 u svého útvaru v Kroměříži po nástupu vojenské základní služby odmítl vykonávat jakoukoli práci nebo plnit jakékoli povinnosti související s výkonem vojenské služby a odvolával se na to, že mu to nedovoluje jeho náboženské přesvědčení svědka Jehovova.

Obviněný si následně podal proti výše uvedenému rozsudku odvolání, které Vyšší vojenský soud v Trenčíně usnesením ze dne 12. 9. 1952, čj. Vto – 217/52-I, v celém rozsahu zamítl, přičemž obviněnému R. byla do uloženého trestu započítána další vazba od 27. 8. 1952 do 12. 9. 1952.

Obviněný nastoupil do výkonu trestu dne 13. 9. 1952 u posádkové hlavní stráže v Brně a dne 17. 10. 1952 byl předán do vězeňského ústavu NB-Ostrov u Karlových Varů. Z výkonu trestu odnětí svobody byl dne 4. 5. 1953 předčasně propuštěn v důsledku amnestie prezidenta republiky ze dne 4. 5. 1953, neboť podle čl. II. této amnestie byl jmenovanému prominut zbytek trestu odnětí svobody v trvání 6 dnů (viz usnesení Nižšího vojenského prokurátora PSP – 47 Brno, sp. zn. Np – 43/52, - dochovaný archivní materiál).

Obviněný nepožádal o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor.

Podle ust. § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 trestního řádu z roku 1950 bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 trestního řádu z roku 1950 bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona z roku 1950 se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti mimo jiné i tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné.

Podle § 1 odst. 2 výše uvedeného zákona o soudní rehabilitaci, činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. F. R. byl v podstatě odsouzen pro svoje náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně nebylo zohledněno, že F. R. uplatnil právo na svobodu svědomí, zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) a právo na svobodu svědomí zakotvené v článku 18 Všeobecné deklarace lidských práv. Právo na svobodu svědomí přitom

nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného F. R. a je proto namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27. 8. 1952, sp.zn. Vt -31/52, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit a napravit tak nezákonný stav a dostat tak určitému zadostiučinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně PSP-47 ze dne 27. 8. 1952, sp. zn. Vt - 31/52, ve spojení s usnesením bývalého Vyššího vojenského soudu v Trenčíně ze dne 12. 9. 1952, čj. Vto-217/52-I, byl v neprospěch obviněného F. R. porušen zákon v ust. § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb. ve vztahu k ust. § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27. 8. 1952, sp. zn.: Vt - 31/52, zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu, příp. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 11/2016](#)